

WPROWADZENIE

Termin emisja głosu funkcjonuje w wielu dyscyplinach naukowych, m.in. w wokalistyce, sztuce teatralnej, dziennikarstwie, pedagogice, pedagogice specjalnej, psychologii, logopedii, socjologii i in.

Różnorodność definicji, wielość podejść i interpretacji odnoszących się do emisji i higieny głosu wpływa na szeroki zakres znaczeniowy przedmiotu. Jak można zauważyć, w ostatnich latach problematyka ta stała się przedmiotem rozważań badawczych, dydaktycznych, terapeutycznych i nabiera szczególnie ważnego znaczenia w rozwijającym się społeczeństwie wiedzy, gdzie mówi się, że polepsza ona dobrostan człowieka i korzystnie wpływa na jakość codziennej pracy. O wyjątkowości głosu decyduje jego złożona struktura, skomplikowana kooperacja aparatu oddechowego, głosowego, artykulacyjnego i rezonacyjnego.

Podjęta dyskusja naukowa nad ważnymi edukacyjnymi, artystycznymi i terapeutycznymi problemami rozwijania kompetencji głosowych może i powinna, przyczynić się do świadomego myślenia o głosie i jego higienie. W pracy zawodowej, szczególnie z wpływem czasu, osoby, które nie dbają o głos, nadwyrężając go, mogą zaobserwować u siebie fizjologiczne zmiany, niewłaściwe nawyki mowy, narastające dolegliwości itp. Proponowany materiał, prezentujący różne sposoby myślenia i działania o przedmiocie *emisja i higiena głosu*, z pewnością może udoskonalić codzienną emisyjną pracę zainteresowanych tą problematyką.

Publikacja składa się z trzech części zatytułowanych: *Przestrzeń edukacyjna*, *Przestrzeń artystyczna*, *Przestrzeń terapeutyczna*, w których przeplatają się rozważania o założeniach teoretycznych i praktycznych. W pierwszej części Autorzy przedstawiają perspektywę

edukacyjną emisji głosu. Analiza tekstów pozwoli czytelnikowi zrozumieć złożoność przedstawionej problematyki, odkryć trudności i postawić wiele pytań metodologicznych i metodycznych. Tę część rozpoczyna Lidia Kataryńczuk-Mania artykułem pt. *Medium głosowe. Zacząć od emisji głosu....*. Autorka przedstawia wypowiedzi studentów kierunków pedagogicznych na temat specyfiki zajęć z emisji i higieny głosu. Dalszą dyskusję podejmuje Mirosław Kisiel, omawiając *Przygotowanie przyszłych nauczycieli do wzmożonej aktywności głosowej w pracy dydaktyczno-wychowawczej*. Wynikami kolejnych badań sondażowych dzieli się Anna Przybylska-Zielińska w tekście *Jakość głosu nauczyciela - wpływ czynników zewnętrznych i wewnętrznych. Kształcenie emisji głosu śpiewanego u dzieci na etapie wczesnej edukacji* to metodyczne propozycje skierowane do nauczycieli przez Rafała Majznera. Tematykę dopełnia tekst Emili Kuligowskiej pt. *Praca z piosenką - refleksje teoretyczno-praktyczne*. Pierwszą część monografii zamyka artykuł Iwony Jakubowskiej pt. *Rola szkoły w kształtowaniu prawidłowego rozwoju mowy dzieci i młodzieży* omawiający zagadnienia pomocy psychologiczno-pedagogicznej logopedy pracującego w szkole.

Przedmiotem analiz drugiej części są działania artystyczne w odniesieniu do problematyki emisji i higieny głosu. Przestrzeń artystyczną otwiera publikacja o możliwościach artystycznych głosu Ireny Burczyk, pt. *Wybrane przykłady wykorzystania zjawisk głosowych w literaturze muzycznej*. Z kolei Iwona Kowalkowska i Marzena Wyganowska-Świątkowska w artykule pt. *Głos i jego wielowymiarowe konteksty*, wskazują na ważne aspekty biologiczne, kulturowe, artystyczne, duchowe i lecznicze głosu. Autorki poruszają zagadnienia technicznych problemów fonacji i kształcenia wokalnego. O tym, jak postrzegają studenci wokalistyki zagadnienia możliwości głosu piszą Aleksandra Kazimiera Koczurko i Laura Stecka w artykule *Wpływ poprawnej emisji głosu na interpretację utworu - próba stworzenia spójnego obrazu na podstawie wiedzy studentów Akademii Muzycznej im. I. Paderewskiego w Poznaniu*. Problematykę kontynuuje Jolanta Szewczyk-Kwitkowska w artykule pt. *O potrzebie wypowiedzania się głosem*. Część drugą, artystycznym obrazem, zamyka artykuł Aleksandry Zeman nt. *Praca nad emisją głosu i interpretacją*

dzieł muzycznych w zespole amatorskim. Wybrane zagadnienia na podstawie własnej pracy dyrygenckiej z Chórem Żeńskim „Melodia”.

W trzeciej części, dotyczącej przestrzeni terapeutycznej, zaproponowano teksty pedagogów, terapeutów, logopedów prezentujące wyniki badań, założenia teoretyczno-metodyczne w obrębie profilaktyki i terapii głosowej. Ewa Małgorzata Skorek, Grzegorz Hryniewicz, Anita Famuła-Jurczak w artykule pt. *Zawodowe uwarunkowania zaburzeń głosu u nauczycieli szkół podstawowych - wybrane zagadnienia* piszą o dysfonii w pracy zawodowej nauczycieli. Istotne zagadnienia dla emisji głosu porusza Anna Lis-Zaldivar w artykule pt. *Dziecko z wadą słuchu w procesie kształtowania głosu i mowy*. Autorka zwraca szczególną uwagę na skutki deprywacji słuchowej w procesie formułowania artykulacji i mowy. Jolanta Gebreselassie podkreśla znaczenie i potrzebę świadomego rozwijania głosu u noworodków i niemowląt w tekście pt. *Wczesne wspomaganie rozwoju dziecięcego głosu*. Z kolei Lidia Kataryńczuk-Mania i Małgorzata Pusztuk-Mania wskazują na potrzebę systematycznej pracy głosowej w artykule pt. *Wybrane ćwiczenia emisyjne i ich walory edukacyjno-profilaktyczne*. Jak komunikować się z osobą z niepełnosprawnością intelektualną, pisze Małgorzata Przybysz-Zaremba w artykule pt. *Wspomaganie komunikacji osób z niepełnosprawnością intelektualną - przegląd wybranych metod ze wskazówkami*. Tematykę kontynuuje Anita Famuła-Jurczak w tekście pt. *Spoleczne konsekwencje zaburzenia komunikacji dzieci ze spektrum autyzmu*. Część trzecią zamyka artykuł Bożeny Soleckiej zatytułowany *Cyfrowe technologie w rehabilitacji zaburzeń mowy*. Autorka prezentuje przykładowe aplikacje, które można wykorzystać w terapii zaburzeń komunikacyjnych.

Monografia jest adresowana do szerokiego grona odbiorców: nauczycieli, studentów, rodziców, psychologów, artystów, terapeutów, szczególnie tych, którzy pragną podnieść rangę, znaczenie jakości emisji i higieny głosu.

Licząc na dyskursy naukowo-dydaktyczne i terapeutyczne a także artystyczne, serdecznie dziękuję Recenzentom: dr hab. prof. AP Katarzynie Chacińskiej i dr hab. prof. PWSZ w Nysie Piotrowi Baronowi za cenne uwagi a Wszystkim Autorom za współpracę.

Lidia Kataryńczuk-Mania